

Azərbaycan Ordusu, Azərbaycan əsgəri bilməlidir ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyü nəyin bahasına olursa-olsun, bərpa edilməlidir.

Heydər ƏLİYEV

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZIRLIYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 20 mart 2020-ci il № 21 (2439) Qiyməti 30 qəpik

Prezident İlham Əliyevin Novruz bayramı münasibətilə Azərbaycan xalqına təbriki

- Əziz həmvətənlər, mən siz Novruz bayramı münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm, Azərbaycan xalqına cansağlığı, xoşbəxtlik arzulayıram. Novruz bayramı bizim milli bayramımızdır, milli sərvətimizdir. Əsrlər boyu Azərbaycan xalqı bu gözəl bayramı qeyd edir.

Bu il koronavirusa görə kütəvi tədbirlərin keçirilməsi mümkün deyil. Əminəm ki, Azərbaycan xalqı bu vəziyyəti yaxşı anlayır. Azərbaycan dövləti tərəfindən görülen bütün tədbirlər xalqın sağlamlığıni, ölkəmizin təhlükəsizliyini təmin etmək üçündür. Ona görə xahiş edirəm ki, hər bir vətəndaş öz məsuliyyətini dərk etsin və yaşı nəslin nümayəndələrinə xüsusi diqqət göstərilməlidir. Yaşı nəslin nümayəndələrinə Azərbaycan cəmiyyətində həmişə böyük hörmət göstərilir. Mən bu mövzu ilə bağlı fikirlərimi kifayət qədər geniş şəkildə bildirmişəm və bir daha demek istəyirəm ki, bu, bizim cəmiyyətimizin əsas sütunlarından biridir. Bizim ənənələrimiz, milli dəyərlərimiz, yaşı nəslin nümayəndələrinə hörmət və diqqət milli xüsusiyyətimizdir və biz bu dəyərləri bundan sonra da qorunmalıyıq. Ancaq indiki şəraitdə yaşı nəslin nümayəndələrinə xüsusi diqqət göstərilməlidir. Onlara hörmət dildə, sözdə yox, əməldə göstərilməlidir. Çünkü bu xəsteliklə bağlı ən ağır fəsadlar məhz yaşı nəslin nümayəndələrində müşahidə olunur. Əminəm ki, biz dünyani bürümüş, pandemiya halına çevrilmiş bu xəstəliyə qarşı birlikdə mübarizə aparacaq və bu mübarizə öz nəticəsini verəcəkdir.

İlin əvvəlindən görülmüş işlər ölkəmizin uğurlu inkişafını bir daha təsdiqləyir, Azərbaycan müasirəşir, yeniləşir. Azərbaycanda aparılan islahatlar demək olar ki, bütün sahələri əhatə edir. 2019-cu ildə aparılan islahatlar iqtisadi sahədə böyük dəyişikliklərə səbəb oldu. Məhz şəffaflıq prinsiplərinin tətbiqi nəticəsində dövlət büdcəsinə 1 milyard manatdan çox vəsait daxil edildi və bu vəsait son qəpiyinə qədər insanların sosial

problemlərinin həlline istiqamətləndirildi. Bildiyiniz kimi, keçən il Azərbaycanın 4,2 milyon vətəndaşı dövlət tərəfinən görülmüş tədbirlər nəticəsində öz maddi vəziyyətini yaxşılaşdırıldı, maaşlar, pensiyalar, sosial müavinətlər əhəmiyyətli dərəcədə artırıldı. Bu, bir daha onu göstərir ki, Azərbaycan sosial dövlətdir və bizim bütün iqtisadi imkanlarımızın əsas istiqaməti vətəndaşların sosial təminatıdır. Bu istiqamətdə bundan sonra da işlər aparılacaq. 2020-ci ilin ikinci ayı onu göstərir ki, bu istiqamətdə əlavə tədbirlərin görülməsi məmkün olacaqdır.

İlin əvvəlindən ölkəmizdə prosesler müsbət istiqamətdə gedir, Azərbaycanda sabitlik, təhlükəsizlik təmin edilir. Sabitliyin təminatı Azərbaycan xalqıdır, xalq-iqtidar birliyidir, vəhdətidir. Bu birlik özünü bir daha parlament seçkilərində göstərmişdir. Fevralın 9-da keçirilmiş parlament seçkiləri ölkəmizin heyatında önemli hadisədir. Parlament seçkiləri ölkəmizdə aparılan siyasetin xalq tərəfindən yüksək qi-

mətləndirildiyini bir daha ifadə etdi. Parlament seçkilərində Azərbaycan xalqının iradəsi öz əksini tapdı və Azərbaycan cəmiyyəti bu seçimlərin nəticələrində məmən qaldı.

Yeni parlamentin qarşısında duran vəzifələr haqqında mən parlamentin ilk iclasında öz sözərimi demişəm. Əlavə etmək istərdim ki, parlamentin tərkibi yenidən formalasdı və ilk dəfə olaraq parlamentin rəhbərliyində müxalifət nümayəndələri də yer aldı. Eyni zamanda, parlament komitələrinin rəhbərliyində də müxalifət nümayəndələri təmsil olunur. Bu, ölkəmizin tarixində ilk dəfə baş verən hadisədir və bir dəha onu göstərir ki, bizim niyyətimiz çoxpartiyalı sistemin tek-milləşdirilməsidir. Sirr deyil ki, parlamentdə səslərin çoxluğu Yeni Azərbaycan Partiyasına məxsusdur. Əlbəttə, Yeni Azərbaycan Partiyasının razılığı olmadan bu islahatlar aparıla bilmezdi. Bu, onu göstərir ki, bu istiqamətdə atılan addımlar ölkəmizin gələcək uğurlu inkişafına müsbət təsir edəcək və ölkəmizdə siyasi

sistemin yeni konfiqurasiyası formalşır.

Eyni zamanda, Prezident Administrasiyası bütün siyasi partiyalara dialoq təklifi etmişdir. Bu da çox ciddi addımdır. Sirr deyil ki, bu gün Azərbaycan iqtidarı tarixdə olmadığı qədər güclüdür. Biz hesab edirik ki, güclü ilk addımı atmalıdır, ilk təklifi verməlidir və belə demək mümkündürse, yolunu azmışlara da yol göstərməlidir. Yəni, biz bunu etdik və şadam ki, siyasi spektrin mütləq əksəriyyəti bu təşəbbüsə müsbət reaksiya vermişdir, faktiki olaraq siyasi dialoq artıq başlamışdır. Əminəm ki, bunun nəticələri də xalqımız üçün və ölkəmizin gələcək inkişafi üçün müsbət olacaqdır. O ki qaldı, bu dialoqdan imtina edən qruplaşmala, onlar özləri bilərlər. Hər halda mən demişəm, bir daha demek istəyirəm, uduzan tərəf biz olmayıacaq və yeni siyasi konfiqurasiyada satqın, xain beşinci kolonun nümayəndələrinə yer olmayacaq. Azərbaycan təmizlənir, o cümlədən satqınlardan, xainlərdən, beşinci kolonun nümayəndələrinən tə-

mizlənir və təmizlənməlidir. Eyni zamanda, Azərbaycan xalqı yaxşı görür ki, xoşagelməz hallara qarşı çox ciddi mübarizə aparılır, korrupsiya, rüşvetxorluğa qarşı bundan sonra da mübarizə aparılacaqdır. Son hadisələr, bu istiqamətdə atılan addımlar bunu bir daha göstərir.

İlin əvvəlindən bizim beynəlxalq mövqelərimiz daha da möhkəmləndi. Mənim xarici tərəfdəşlərimla ikitərəflə formatda keçirilmiş görüşlər bir daha onu göstərdi ki, Azərbaycanın dünyada çox böyük hörməti var və bizim siyasetimə böyük rəğbat var. Eyni zamanda, beynəlxalq tədbirlərdə mənim iştirakım ölkəmizin mövqelərini daha da gücləndirdi. Bildiyiniz kimi, Davos Ümumdünya İqtisadi Forumu dünyanın bir nömrəli siyasi və iqtisadi forumudur. Dünyanın siyasi və biznes elitarı bu forumda iştirak edir. Mən bu forumda ardıcıl olaraq uzun illərdir ki, iştirak edirəm və hər bir iştirak ölkəmizə yeni dividendlər gətirir, həm siyasi, həm iqtisadi. Bu dəfə bir daha əmin oldum ki, Azərbaycanda gedən proseslərə böyük maraq var. Bütün tərəfmüqabillərim demək olar bir məsələni qeyd edirdilər ki, Azərbaycan sabit ölkədir və bu gün qeyri-sabit bölgədə, qeyri-sabit dünyada sabitliyi qorumaq böyük məharət və siyasi səriştə tələb edir. Sabitliyin mövcudluğuna görə Azərbaycana sərmayə qoyuluşu da təmin edilir. Keçən il 13,5 milyard dollar xarici sərmayə qoyulubdur, bu ilin yanvar ayında berpaolunan enerji növlərinin yaradılması na yönəlmüş 440 milyon dollar xarici sərmayənin qoyuluşu ilə əlaqədar müvafiq sənədlər imzalanmışdır. Umumiyyətlə, Davos İqtisadi Forumunda bizim iştirakımız çox uğurlu olub. Davos Ümumdünya İqtisadi Forumunun Dördüncü Sənaye İngilabı üzrə regional mərkəzi məhz Azərbaycanda yaradılacaq. Bu mərkəz Qafqaz-Orta Asiya məkanını əhatə edəcəkdir və müvafiq sənəd də imzalanmışdır. Bu, bir daha bizim güclü mövqelərimizi ifadə edir.

(Ardı 2-ci səhifədə)

Prezident İlham Əliyevin Novruz bayramı münasibətilə Azərbaycan xalqına təbriki

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Eyni zamanda, hesab edirəm ki, dünyada təhlükəsizlik sahəsində digər bir nömrəli konfrans Münxen Təhlükəsizlik Konfransıdır. Bu konfransda da mən müntəzəm olaraq iştirak edirəm və hər dəfə Azərbaycan həqiqətlərini geniş auditoriyaya çatdırıram. O cümlədən Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı Azərbaycanın mövqeyini, haqlı olduğunu və tarixi aspektləri çatdırıram. Bu dəfə isə daha gözəl fürsət yaranmışdır, Azərbaycan xalqının və dünyanın gözü qarşısında Azərbaycan öz üstünlüyünü bir daha ifadə etmişdir. Tarixi həqiqət, beynəlxalq hüququn normaları bizim tərifimizdədir. Münxen Təhlükəsizlik Konfransında Ermənistanın və dünya erməniliyinin uzun illər ərzində apardığı təbliğata sarsıcı zərəbə vurulmuşdur. Demək olar ki, onlar təbliği səbütler, tarixi faktlar, beynəlxalq təşkilatların qəbul etdikləri qətnamələr və qərarlar əsasında darmadağın edilmişdir. Hesab edirəm ki, bu sarsıcı zərəbə erməni təbliğatının sonudur. Münxen Təhlükəsizlik Konfransının auditoriyası kifayət qədər genişdir. Azərbaycan və Ermənistan rəhbərlərinin canlı debatının ilk dəfə keçirildiyini nəzəre alsaq, təsəvvür etmək çətin deyil ki, bu debatlara çox böyük maraq var idi və milyonlarla insan bu debatlari həm canlı formatda, həm də ondan sonra izləye bilmışdır. Ona görə bizim haqqımız bir daha öz təsdiqini tapdı və bütün dünya bir daha gördü ki, - mən bunu Valday Forumunda da canlı efridə demişdim, - Qarabağ Azərbaycandır və nida işarəsi.

Bu il iqtisadi sahədə əldə edilmiş uğurlar əlbette ki, bizi çox sevindirir. İki ayda ümumi daxili məhsul 2,8 faiz artmışdır. Qeyri-neft sektorunda iqtisadiyyat 6,7 faiz artmışdır. Qeyri-neft sektorunda senaye istehsalı 21,7 faiz artmışdır. Əhalinin pul gəlirləri 9 faiz artmışdır, inflyasiya isə cəmi 2,8 faizdir.

Yenə de islahatlar hesabına və şəffaflıq tədbirlərinin görülməsi nəticəsində iki ayda dövlət bütçəsinə proqnozdan əlavə 252 milyon manat daxil edilmişdir. Bu, bir daha onu göstərir ki, şəffaflıqla bağlı görülən tədbirlər, kölgə iqtisadiyyatın qarşısını aparılan siyaset öz nəticəsini verməkdədir. Əminəm ki, bu müsbət

meyil ilin sonuna qədər davam edəcək və Azərbaycan iqtisadiyyatının hazırda kölgədə olan hissəsi kölgədən çıxacaq. Burada təkcə dövlət orqanlarının fealiyyəti kifayətdəyil. Biznes daireləri də öz məsuliyyətini dərk etməli və əyri yola getirməlidirlər, öz fealiyyətini kölgədən çıxarmalıdırlar və dövlətin vergisini son qəpiyinə qədər ödəməlidirlər. Çünkü bilməlidirlər ki, bu vergilər insanların maaşlarını, pensiyalarının artırılmasına istiqamətləndirilir.

Bu il sosial sahədə böyük işlərin görülməsi nəzərdə tutulur. İlin əvvəlindən üç böyük xəstəxana mənim iştirakımla açılmışdır - Goranboy, Şəmkir və Qazax şəhərlərində. Yenə xəstəxanaların açılması nəzərdə tutulur və sosial infrastrukturun yaradılması istiqamətində işlər aparılacaqdır. Baxmayaraq ki, dünya bazalarında neftin qiyməti kəskin aşağı düşdü, bizim bütün sosial öhdəliklərimiz təmin ediləcək. Baxmayaraq ki, keçən il görülmüş tədbirlər və qəbul edilmiş qərarlar neticesində bizim sosial sahəyə nəzərdə tutulan bündə xərclərimiz kifayət qədər artmışdır, ancaq bütün sosial öhdəliklər yerinə yetiriləcək və bütün sosial infrastruktur layihələri tam icra edilecek.

Məcburi köçkünlərin yaşayış şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün nəzərdə tutulmuş 7 min mənzil tikiilib istifadəyə veriləcək. Şəhid ailələri üçün nəzərdə tutulan 1500 mənzil tikiilib istifadəyə veriləcəkdir. Bu məsələ ilə bağlı heç bir şübhə olmamalıdır. Əminəm ki, biz 2020-ci ili də uğurla başa vuracaq. Halbuki bu gün bir çox ölkələr böyük çətinliklərle üzleşiblər. Bu ölkələrdə həmsiyyəti sabitlik pozulur, həm iqtisadi böhran yaşanır və o cümlədən neft hasil edən ölkələrin bəziləri artıq neftin qiymətinin düşməsindən əziyyət çekməyə başlayıblar. Koronavirus xəstəliyi əlbəttə ki, vəziyyəti çətinləşdirir. Bütün bunlara baxmayaraq, hesab edirəm ki, Azərbaycan bu sınaqdan da şərəflə və az itkilərlə çıxaq. Buna nail olmaq üçün biz hamımız həmreylik göstərməliyik, məsuliyyət göstərməliyik, birləşməliyik. Dünya üçün bu çətin dövrde həm xalqımızı, həm dövlətimizi qorumaq üçün xalqımızın ən ülvi xüsusiyyətlərini bir daha göstərməliyik və bunu dünyaya təqdim etməliyik.

Bildiyiniz kimi, koronavirus xəstəliyi dövləti gündəliyinin

bir nömrəli məsələsidir. Artıq Ümumdünya Səhiyyə Təşkilati pandemiya elan edibdir və bəyan edibdir ki, pandemiyanın mərkəzi Avropa məkanıdır. Bu xəstəliyin geniş yayılması onu göstərir ki, hetta inkişaf etmiş ölkələr onun qarşısını ala bilmirlər. Bu xəstəliyə qarşı heç bir dərman, vaksin yoxdur və ne vaxt olacaq, heç kim bilmir. Ona görə bu xəstəliyin məhdudlaşdırılması və yayılmaması üçün biz bəri başdan, ən ilk günlərdən praktik addımlar atmağa başlamışq. Mənim göstərişimlə yanvarın 24-dən Nazirlər Kabinetinə qərargah yaradılmışdır. Bu qərargah 24 saat işləyir, bütün dövlət qurumlarının fealiyyəti nə rəhbərlik edir, xəstəlikle bağlı bütün işləri nəzarətdə saxlayır və bu işləri əlaqələndirir. Ciddi tədbirlər görülmüşdür. Biz Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı ilə yanvarın 24-dən yeni əməkdaşlıq formatı çərçivəsində işləməyə başlamışq. Onları ölkəmizə dəvet etmişik. Onların tövsiyelərinə riayət edərək ölkəmizdə çox ciddi tədbirlər görülmüş. Təsadüfi deyil ki, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının nümayəndələri mart ayında Azərbaycana gələrək, vəziyyətlə tanış olaraq bildirdilər ki, Azərbaycan rəhbərliyi koronavirusun yayılmaması üçün çox önemli və təsirli tədbirlər görür. Bu, həqiqətən də belədir.

Bildiyiniz kimi, bütün uşaqlar, məktəbler, ali məktəblər bağlandı. Kütləvi tədbirlərin keçirilməsi qadağan edildi. Martin 14-dən xüsusi davranış qaydaları tətbiq edildi və ictimaiyyətə bu məsələ ilə bağlı kifayət qədər məlumat verilir. Xəstəliklə, onun yayılması və neticələri ilə bağlı mənim göstərişimlə vətəndaşlara müntəzəm olaraq bütün məlumatlar verilir. Karantin tədbirləri görülür, yeni laboratoriyalar alınır. Qısa müddət ərzində ən müasir dörd laboratoriya alınır, gətirilir və həzirdə bizim laboratoriyalarımızın sayı 10-a çatır. Lazım olarsa, əlavə laboratoriyalar alınacaqdır. On xəstəxana xüsusi rejimdə işləyir. Bu xəstəxanalar ölkəmizin müxtəlif bölgələrində yerləşir, o cümlədən Bakı şəhərində. Bu xəstəxanalar həm xəstələrin müalicəsi aparılır və həm də karantin tədbirləri görülür.

Bir çox ölkələrlə gediş-geliş artıq məhdudlaşdırıldı, demək olar ki, tamamilə aradan qaldırıldı. Bir çox aviareyslər ləğv

edildi, sərhədlərimizin bağlanması istiqamətində əməli adımlar atıldı, elektron vizaların verilmesi dayandırıldı və xəstəliyin geniş yayıldığı ölkələrdən Azərbaycana insanların gəlməsi qadağan edildi. Bütün bu tədbirlər əminim ki, öz müsbət təsirini göstərəcək. Bizim əsas məqsədimiz bu xəstəliyin Azərbaycanda yayılmamasıdır. Bu naıl olmaq üçün təkcə dövlət tərəfində görülen tədbirlər kifayət deyil. Dövlət nə lazımsa edir, vəsait ayırrı. Martin əvvəlində bu xəstəliklə mübarizə üçün 10 milyon manat vəsait ayrıldı. Bu gün bəyan edirəm, Prezidentin ehtiyat fondundan əlavə 20 milyon manat ayrılaq ki, həm bu xəstəliyə qarşı mübarizə daha təsirli olun, eyni zamanda, koronavirus xəstələrinə qulluq edən həkimlərin maddi təminatı daha da yüksək olsun. Biz bunu da nəzərə alırıq. Mən bir daha Azərbaycan həkimlərinə öz teşəkkürümü bildirmek istəyirəm. Onlar bu xəstəliyə qarşı fedakarcasına mübarizə aparırlar, öz sağlamlıqlarını risk altına atırlar. Ancaq yüksək məsuliyyət, iç-dikləri and əlbəttə ki, onları bu işlərə sövq edir. Xəstələr de həkimlər böyük diqqətlə ya-naşmalıdır. Bu, inqidək dünyada görünməmiş xəstəlikdir və bu xəstəliyin yayılma-sı templər də bizə bəlli deyil. Inkişaf etmiş bir neçə ölkədə artıq bu xəstəlik bir-iki gün ərzində genis vüset alır. Bu, onu göstərir ki, xəstəliyin sanki akumulyasiya dövrü vardır, ondan sonra bu xəstəlik geniş yayılır. Bu xəstəliyin yayılması üçün ilk növbədə, bütün dövlət tədbirləri ilə yanaşı, vətəndaşlar da məsuliyyəti olmalıdır. Əger kimse özündə xəstəlik simptomu hiss edərsə, dərhal həkimlərə müraciət etməlidir, dərhal özünü təcrid etməlidir, kütləvi yerdərə getməməlidir, lazımlıdan kütłəvi tədbirlərdə iştirak etməlidir. Bu tədbirlər artıq ləğv olunub, amma istisna deyil ki, hansısa məsuliyyətsiz adamlar qaydalara uyğun olmayan hərəkətlər etsinlər. Mən bəri başdan hər kəsi xəbərdar etmək istəyirəm, ciddi tədbirlər görülmələr. Çünkü bu, milli məsələdir, xalqımızın sağlamlığıdır, dövlətimizin təhlükəsizliyidir. Hər kəs bilinmir, əgər Martin 14-də elan olunmuş qaydalara kimse əməl etməsə, çox ciddi məsuliyyətə cəlb ediləcək.

Təəssüflər ki, məsuliyyət sizliklə əlaqədar faktlar daxil

olur. Eyni zamanda, biz açıq təxribatı da görürük. Bu təxribat haradan gəlir, həmin o beşinci kolondan, içimizdə oturan düşmənlərdən, özünü müxalif adlandıran ünsürlərdən, xaricdən pul alan satqınlardan. Onların əsas məqsədi Azərbaycanı məhv etməkdir. Azərbaycan üçün nə qədər pisdirsə, onlar üçün o qədər yaxşıdır. Baxın onların sosial şəbəkələrdəki çıxışlarına, nifretlə, təxribatla doludur. Sanki isteyirlər ki, iğtişaş olsun. İsteyirlər ki, alım qarışın. İsteyirlər ki, panika olsun. Sonra da deyirlər ki, onlar Azərbaycan xalqının qayğıları ile yaşayırlar. Onlar düşməndlər və biz bunu açıq deməliyik. Bu xəstəlik hələ bilinmir nəyə gətirib çıxaracaq. Ona görə bu xəstəlik dövründə tamamilə yeni münasibətlər qaydaları mövcud olacaqdır. Hər kəs bunu bilsin və istisna edilmir ki, nə vaxtsa fövqələdə vəziyyət də elan oluna bilər. Belə olan halda, bu beşinci kolonun nümayəndələrinin təcrid edilməsi artıq tarixi zərurət olacaq. Azərbaycan xalqı onları tərin-xin ziblixanasına çoxdan atıbdır. Orada onlar artıq 30 ilə yaxındır ki, cürüyürlər. Amma biz imkan vere bilmərik ki, anti-Azərbaycan qüvvələr, beşinci kolon, milli satqınlar bu vəziyyətdən istifadə edib hansıa təxribat törətsinlər. Hər kəs bunu bilsin. Bizim siyasetimiz birmənalıdır, bizim iradəmiz qətidir. Biz hər zaman olduğu kimi, Azərbaycan xalqının problemlərini həll edirik və həll edəcəyik. İndiki vəziyyətdə, koronavirus dövründə Azərbaycan dövlətinin addımları bir daha onu göstərir ki, bizim üçün Azərbaycan xalqının sağlamlığı, təhlükəsizliyi, rıfahı hər şeydən üstündür və buna nail olmaq üçün biz istənilən addıma gedəcəyik. Həç kimin bu məsələ ilə bağlı şübhəsi olmasın.

Əziz həmvətənlər, bacılar və qardaşlar, dünya yeni dövrə qədəm qoyır. Bu dövrün xüsusiyyəti ondan ibarətdir ki, bilinmir bu xəstəliyin sonu nə vaxt olacaq və bu xəstəlik hansı fəsadlara gətirib çıxara-caq. Ona görə bir daha bütün Azərbaycan xalqını həmreyliyə, məsuliyyətə dəvət edirəm. Əminəm ki, biz birlikdə bütün sınaqlardan üzüağ çıxacaqıq.

Bir daha əziz xalqımı bu gözəl bayram münasibətilə təbrik edirəm, hər bir Azərbaycan vətəndaşına cansağlığı, uzun ömür, xoşbəxtlik arzulayıram.

Bayramınız mübarək olsun!

Öləkə ərazisində koronavirus infeksiyasının yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə tədbirlər davam etdirilir.

Nazirlər Kabinetinin mətbuat xidmətindən AZERTAC-a bildirilər ki, Martin 17-də Baş nazir Əli Əsədovun sədrliyi ilə keçirilən iclasda koronavirus epidemiyası ilə bağlı ölkədəki vəziyyət

Nazirlər Kabinetinə yanında operativ qərargah koronavirus epidemiyası ilə bağlı vəziyyəti və vətəndaşların təxliyəsi məsələsini müzakirə edib

yət və hadisələrin mümkün inkişaf variantları, müxtəlif variantlarda hansı tədbirlərin görülməcəyi olunub.

Baş nazir İtaliya, Türkiyə, Macaristan və buraya yaxın ölkələrdən Azərbaycana qayıdan vətəndaşlarımızın karan-

tinə yerləşdiriləcəyi barədə məlumat verib. İclasda koronavirus infeksiyasının yayılmasının qarşısının alınması məqsədilə Azərbaycan və Rusiya vətəndaşlarının qarşılaşlı səfərlərinin 2020-ci il martın 18-də saat 00.00-dan eti-

barən müvəqqəti olaraq dəyandırılması barədə də qərar qəbul edildiyi vurğulanıb. Qeyd olunub ki, ölkəyə qayıtmak istəyən Azərbaycan vətəndaşları üçün charter reysleri təşkil ediləcək. İclasda, həmçinin Martin

19-da saat 00:00-dan etibarən xüsusi təyinatlı, o cümlədən təcili tibbi yardım, qəza-bərpa, xilasedici, habelə yükdaşlıyan avtomobilərin hərəkəti istisna olmaqla respublikanın şəhər və rayonlarında qeydiyyatda olan nəqliyyat vasitələrinin və onların sərnişinlərinin Bakı, Sumqayıt şəhərlərinə və Abşeron rayonuna buraxılmasının Martin 29-də dayandırıldığı barədə də məlumat verilib.

Azərbaycan Ordusunda görülen işlər daima Ali Baş Komandanın diqqət mərkəzindədir

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin göstərişinə əsasən Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının Hərbi məsələlər şöbəsinin müdürü general-polkovnik Məhərrəm Əliyev və nazirliyin digər rəhbər heyəti ön xətdə yerləşən hərbi hissələrdən birində olublar.

Hərbi hissədə şəxsi heyət üçün yaradılan şəraitlə tanışlıdan sonra zirehli döyüş texnikası üçün saxlanclara, avto-

ce de digər xidmeti və inzibati otaqlara baxış keçirilib.

Müdafiə nazirinin əmri ilə döyüş texnikasının təlim-həyəcan siqnalı ilə əraziyə çıxarılması tapşırığı uğurla icra olunub.

Qoşunların temas xəttindəki əməliyyat şəraiti barədə məruzələri dinlədikdən və bölmələrdəki vəziyyətlə tanışlıqdan sonra general-polkovnik Zakir Həsənov və general-polkovnik Məhərrəm Əliyev üzərə yerləşən düşmən mövqelərini müşahidə ediblər. Müdafiə naziri bölmələrin daim döyüşə hazır vəziyyətdə olması barədə müvafiq tapşırıqlar verib.

Sonra Horadiz şəhərində yerləşən Aprel şəhidlərinin xatirəsinə ucaldılmış abidə zi-yaret edilib, önnən gül dəstələri qoyulub, ölkəmizin müstə-

qilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canından keçən şəhidlərin xatirəsi hörmət və ehtiramla yad edilib.

Ön xətdə olan Müdafiə naziri Ləletəpə istiqamətindəki döyüş mövqelərində xidmət edən hərbi qulluqçularla görüşüb, onların xidmət şəraiti ilə maraqlanıb. Şəxsi heyətə görə zəmanətə Ali Baş Komandanın rəhbərliyi altında aparılan genişmiqyaslı hərbi islahatlar, həmçinin hərbi qulluqçuların

sosial şəraitinin yaxşılaşdırılması barədə danışan general-polkovnik Məhərrəm Əliyev bu məsələlərin ölkə rəhbərliyinin daim diqqət mərkəzində olduğunu vurğulayıb.

Sonda Novruz bayramı münasibətə Ali Baş Komandanın təbrikleri şəxsi heyətə çatdırılıb, ön xətdə xidmət edən hərbi qulluqçulara qiyəməli hədiyyələr təqdim olunub və onlarla bayram süfrəsi arxasında səhbet aparılıb.

Novruz bayramı münasibətələ Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətinə Azərbaycan Respublikası Müdafiə nazirinin təbrik

Cənab zabitlər, yoldaş gizirlər, miçmanlar, çavuşlar, əsgərlər, matroslar və mülki əməkdaşlar!

Sizi Novruz bayramı münasibətələ səmimi qəlbən təbrik edir, şərəfli xidmətinizdə hər birinə uğurlar arzulayıram.

Təbətin əbədi qanunları və kainatın dəyişməz nizamı ilə əlaqədar olan Novruz bayramı ənənələrinin qorunub saxlanması milli-mənəvi dəyərlərimizə hörmət və sevginin tezahürüdür.

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin uzaqqorən və müdrik siyasetinin nəticəsi olaraq bu gün Novruz ümumxalq və dövlət bayramı səviyyəsində ölkəmizdə böyük ruh yüksəkliyi ilə qeyd edilir.

Möhtərəm Prezidentimiz, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin apardığı uğurlu siyaset nəticəsində ölkəmiz dünya dövlətləri sırasında ən layıqli yerlərdən birini tutub, iqtisadiyyatımızın fasılısız inkişafı təmin olunub, dövlətçilik ənənələrimiz daha da möhkəmlənilib.

Ordu quruculuğu həmişə dövlət üçün prioritət olub. Böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyev xalqın tekdili tələbi ilə hakimiyətə qayğıtlıdan sonra Azərbaycan Ordusu nizami ordu kimi formalaslaşmağa başladı. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev ordu quruculuğunu dinamik inkişaf etdirdi. İndi Azərbaycan Ordusu dünyanın ən güclü orduları sırasındadır.

Hərtərəfli iqtisadi inkişaf ordu quruculuğunun daha geniş miqyasda inkişafını təmin edib. Həyata keçirilən irimiqyaslı islahatlar, genişmiqyaslı təlimlər şəxsi heyətin döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlığını yüksəltməklə ölkəmizin müdafiə qüdrətini daha da artırıb.

İnaniram ki, Vətən qarşısında borcunu bundan sonra da vicdanla yerinə yetirəcəksiniz. Əminəm ki, Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına, Hərbi anda və Nizamnamələrə bundan sonra da sadiq qalacaq, döyüş və mənəvi-psixoloji hazırlıqla yeni uğurlar əldə etməklə Ali Baş Komandanın hər bir əmrinə hazır olacaqsınız.

Bu bayram günlərində şəhidlərimizin xatirəsini hörmət və ehtiramla yad edir, onların valideynlərini, ailə üzvlərini, Vətən uğrunda sağlamlıqlarını itirən döyüşçülərimizi, veteranları təbrik edirəm.

Bir daha hər birinizi Novruz bayramı münasibətələ ürəkdən təbrik edir, hər birinə möhkəm cansağlığı, uzun ömür, ailə səadəti və şərefli xidmətinizdə yeni uğurlar arzulayıram.

Novruz bayramınız mübarək!

**General-polkovnik
Zakir HƏSƏNOV**
Azərbaycan Respublikasının
Müdafiə naziri

Cəbhə bölgəsindəki hərbi hissələrin ziyarəti davam edir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, cəbhə bölgəsində səfərdə olan Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası-

sının Hərbi məsələlər şöbəsinin müdürü general-polkovnik Məhərrəm Əliyev və nazirliyin digər rəhbər heyətinin ön xətdə yerləşən bir sıra hərbi hissələrə səfəri davam edir.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, cəbhə bölgəsində yerləşən hərbi hissələrin şəxsi heyəti ilə görüşlər keçirilib, qə-

ragah binaları, əsgər yataqxanaları, tibb məntəqələri və digər hərbi obyektlər, həmçinin bölmələrin silahlanmasında olan zirehli döyüş texnikası, aviasiya eskadriliyi və digər hərbi təyinatlı vasitələrə baxış keçirilib.

Görüşlər zamanı burada yaradılan şəraitlə tanışlıqdan sonra general-polkovnik Zakir Həsənov və general-polkovnik Məhərrəm Əliyev Novruz bayramı münasibətə Ali Baş Komandanın təbriklerini hərbi qulluqçulara çatdırıblar. Görüşdə hərbi qulluqçuların sosial-meşət şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində görülən işlər barədə danışılıb və bu işlərin bundan sonra da davam etdiriləcəyi diqqətə çatdırılıb. Hərbi qulluqçular və onların ailə üzvləri dövlət tərəfindən göstərilən diqqət və qayğıya görə Ali Baş Komandanın minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Sonra general-polkovnik Zakir Həsənov və general-polkovnik Məhərrəm Əliyev hərbi hissədə çalışan mülki işçilərlə görüşərək şəxsi heyətin təminatı ilə maraqlanıb, onları bayram münasibətə təbrik edib, işlərində müvəffəqiyyətlər arzulayıblar.

Müdafiə Nazirliyi tərəfindən vətəndaşların qəbulu və qeydiyyatı müvəqqəti olaraq yalnız elektron qaydada və telefon vasitəsilə həyata keçirilir

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, koronavirus (COVID-19) infeksiyasiyının yarada biləcəyi tehlükənin qarşısının alınması məqsədilə yaradılan Azərbaycan Respublikası Nazirler Kabinetinə Operativ Qərargahın apardığı mübarizə tədbirləri ilə əlaqədar Müdafiə Nazirliyi tərəfindən vətəndaşların qəbulu və qeydiyyatı müvəqqəti olaraq yalnız elektron qaydada və telefon vasitəsilə həyata keçirilməye başlayıb.

Müraciətlərin fasılısız qəbulu və baxılmasının operativliyinin təmin edilməsi məqsədilə vətəndaşların Müdafiə Nazirliyinin pressmd@mod.gov.az, dti@mod.gov.az elektron poçt ünvanlarına və ya (012) 912 qaynar xətt nömrəsinə müraciət etmələri xahiş olunur.

Müdafiə naziri xidməti müşavirə keçirilib

Martın 14-də Mərkəzi Komanda Məntəqəsində Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun rəhbərliyi altında nazir müavinləri, qoşun növləri komandanları, baş idarə, idarə və xidmət rəisləri, birləşik komandirləri, eləcə də videoağlı vəsiyətə cəbhə bölgəsində yerləşən birləşmə komandirləri və digər məsul zabitlərin də cəlb olunması ilə xidməti müşavirə keçirilib.

Azerbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin altıncı çəkiriş Milli Məclisin ilk iclasında çıxışında səsləndirdiyi məqamları bir daha müşavirə istirakçılara xatırladan Müdafiə naziri dövlət başçısının rəhbərliyi ilə Azerbaycan Ordusunda həyata keçirilən islahatların davam etdirilməsi və qarşıda duran vəzifələrin icrası ilə bağlı bir sıra tapşırıqları diqqətə çatdırıb.

General-polkovnik Zakir Həsənov müşavirədə şəxsi

heyətin Vətənə, dövlətə və Ali Baş Komandana misilsiz sədaqət, milli-mənəvi dəyərlər, vətənpərvərlik, milli köklərə bağlılıq və döyüş ruhunda təriyə edilməsinin, hərbi intizamın möhkəmləndirilməsinin vacibliyini xüsusi qeyd edib. Cəbhədəki əməliyyat şəraitini təhlil edən Müdafiə naziri düşmənin ehtimal olunan texribatlarının qarşısının dərhal alınması məqsədilə lazımi qüvvə və vasitələrdən istifadə edilməsi, şəxsi heyətin təhlükəsizliyinin temin edilməsi, intensiv döyüş hazırlığı səviyyə-

sinin artırılması üçün hərbi hissələrdə, əsasən ön xətdə yerləşən bölmələrdə keçirilən döyüş hazırlığı tədbirlərinin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə xüsusi diqqət yetirilməsi, döyüş növbətçiliyinə cəlb edilən hərbi qulluqçuların sayıqlığının artırılması, həmçinin bölmələrin maddi-texniki təminat imkanlarının daha da genişləndirilməsi ilə bağlı komandirəs heyətinə əmr verib.

Cari ayın əvvəlində Azerbaycan Ordusunda keçirilmiş genişməqyaslı komanda-qərargah təlimlərinin nəticələri

barədə danışan Müdafiə naziri döyüş hazırlığı tədbirlərində ən müasir idarəetmə üsullarından istifadənin əhəmiyyətini qeyd edib. Nazir bildirib ki, Türkiye Silahlı Qüvvələrinin döyüş təcrübəsinə öyrənərək ordumuzun hazırlanmış planına daxil ediləsi, ikitərəfli hərbi əməkdaşlıq çərçivəsində qarşılıqlı təcrübə mübadiləsi, Türkiyə istehsalı olan müasir silah, hərbi texnika və avadanlıqların alınması bundan sonra da davam etdiriləcək.

Müdafiə naziri bütün hərbi hissə və bölmələrdə silah, dö-

yüş və xüsusi texnikanın istismarının yay mövsümüne keçirilməsi prosesi, hərbi obyektlərin hazırlığının, o cümlədən qış mövsümündən sonra müdafiə zolağı və mühəndis qurğularının vəziyyəti ilə maraqlanıb və müvafiq göstərişlər verib.

Mövsümi yoluxucu xəstəliklər və koronavirus infeksiyasına yoluxma ehtimalının qarşısının alınması məqsədilə əlkəmizdə həyata keçirilən qabaqlayıcı tədbirlərdən danışan Müdafiə naziri hərbi hissələrde müvafiq tibbi və sanitär-epidemioloji tədbirlərin gücləndirilməsini tələb edib. Nazir hərbi hissə və müəssisələrdə dezinfeksiya işlərinin gücləndirilmiş rejimdə davam etdirilməsi, hərbi qulluqçuların mütəmadi maarifləndirilməsi, eləcə də şəxsi gigiyena qaydalarına riayet olunmasına diqqətin daha da artırılması, o cümlədən kütləvi tədbirlərin keçirilməsinin məhdudlaşdırılması və valideynlərlə görüşlərin müvəqqəti dayandırılması barədə bir daha göstəriş verib.

Müşavirənin sonunda Müdafiə naziri rəhbər heyətə xidməti və döyüş fəaliyyəti ilə bağlı bir sıra tapşırıqlar verib.

**Müdafiə Nazirliyi
Mətbuat Xidməti**

Heydər Əliyev adına Hərbi Liseyin yaranmasının 22-ci ildönümü münasibətilə tədbir keçirilib

Şərəfli zabit həyatı yaşayaraq gələcək nəsillərə örnək olmaq arzusu bu gün hər bir kursantın həyat amalına çevrilib. Hər bir gənc də Heydər Əliyev adına Hərbi Liseyə təhsil alındığını görə fəxr hissi ilə özünü əsl Vətən müdafiəçisi bilir. Hazırda Hərbi liseyin 3 mindən çox məzunu müxtəlif qoşun növlərində şərəflə xidmət edirlər. Bu fikirlər Heydər Əliyev adına Hərbi Liseyin yaranmasının 22-ci ildönümü münasibətilə keçirilən tədbirdə səsləndirilib.

Azerbaycan Respublikasının Dövlət himni səsləndirildikdən sonra Heydər Əliyev adına Hərbi Liseyin rəisi general-major Məhəmməd Həsənov Əlahiddə Ümumqoşun Ordu komandanı general-leytenant Kərim Mustafayevin təbrikini şəxsi he-

yətə çatdırıb.

Bildirilib ki, ümumməlli lider Heydər Əliyevin 1998-ci il 13 mart tarixli Sərəncamı ilə Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin Naxçıvan filialı yaradılıb.

Azerbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham

Əliyevin 2004-cü il 27 fevral tarixli Sərəncamı ilə Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin Naxçıvan filialının bazasında müstəqil Hərbi lisey fəaliyyət göstərməyə başlayıb.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vəsif Talibovun diqqət və qayğısı ilə Hərbi lisey yarandığı gündən indiyədək mühüm təşkilatlanma və inkişaf yolu keçərək möhkəm maddi-texniki bazaya malik nümunəvi hərbi təhsil müəssisəsinə çevrilib. Vətəninə, dövlətinə və xalqına sədəqətli, vətənpərvər, tam orta təhsil üzrə yüksək biliklərə malik, fiziki cəhətdən sağlam və intizamlı gənclər yetişdirmək kimi məsuliyyətli vəzifənin öhdəsindən layiqincə gələn Heydər Əliyev adına Hərbi Liseyin tədris imkanları xeyli genişləndirilib. Burada kursantların məişəti, təhsili, sağlamlığı, fiziki tərbiyəsi üçün lazımi şərait yaradılıb.

Təbrik oxunduqdan sonra şəxsi heyətin tribuna öündən tətentəli keçidi olub.

Əlahiddə Ümumqoşun Ordu üçün Mərkəzi Hərbi Xəstəxananın inşası davam edir

Naxçıvan Muxtar Respublikasında ordu quruculuğu sahəsində görülən işlər çərçivəsində Naxçıvan şəhərində Əlahiddə Ümumqoşun Ordu üçün 4 min 92 kvadratmetr ərazini əhatə edən Mərkəzi Hərbi Xəstəxana inşa olunur.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, zirzəmi ilə birlikdə 5 mərtəbədən ibarət olan hərbi xəstəxananın hər mərtəbəsində 5 bölmə və müxtəlif səbələr fəaliyyət göstərəcək. Binada 250-yə yaxın otağın olması nəzərdə tutulub. Hərbi xəstəxanada travmatologiya, poliklinika, anesteziologiya, intensiv terapiya, reanimasiya, qəbul çeşidləmə, əməliyyat, cərrahiyyə, VIP, urologiya, psixoneurologiya bölmələri, laboratoriya, yeməkxana və digər infrastruktur şəraiti yaradılacaq. Hər mərtəbədə 4 lift və veb-kameralar quraşdırılacaq. Xəstəxana geləcəkdə qabaqcıl ölkələrin istehsalı olan müasir tibbi avadanlıqlarla təchiz ediləcək və burada hərbi qulluqçuların tibbi

müayinə və müalicəsinin keyfiyyətə aparılması üçün nümunəvi şərait yaradılacaqdır.

Xəstəxana ərazisində helikopter meydancası yaradılıb ki, bu da təxirəsalınmaz hallarda xəstələrə təcili tibbi yardım göstərilməsinə imkan verəcək.

389 çarpayılıq hərbi xəstəxananın dam örtüyü vurulub, bütün mərtəbələrdə kommunikasiya xətlərinin çəkilişi yekunlaşdırıldı. İnşaatçılar demir konstruksiya və izolyasiya işlərini davam etdirirlər. Hazırda xəstəxananın etrafındaki piyada yollarına kili dəşənir. Burada yaşıllıqlar və gülkarlıqlar salınacaq, müasir işıqlandırma sistemi qurulacaqdır.

Qeyd edək ki, Əlahiddə Ümumqoşun Ordu üçün inşa olunan Mərkəzi Hərbi Xəstəxana istifadəyə verildikdən sonra MDB məkanında ən böyük mərkəzi hərbi xəstəxanaldan biri olacaq.

Qələbə - 75

“Reyxstaqın divarına mən də adımı yazdım”

Rubrikamızın qonağı görkəmli hərbi xadim - lüləli zenit batareyasi komandirindən Zaqafqaziya Hava Hücumundan Müdafiə Dairəsinin komandanı vəzifəsinə qədər şərəfli xidmət yolu keçmiş, hazırda Azərbaycan Respublikası Mühəribə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatının sədri, istefada olan general-polkovnik Tofiq Ağahüseynovdur.

- Bir əsrə yaxın ömrə yaşıyan Tofiq müəllim geriye döñüb baxanda ilk olaraq nəyi, nələri xatırlayır?

- İlk olaraq Kiçik Qafqazın ətəklərində yaşlılığı qərə olmuş və doğulub 7 il yaşadığım evi xatırlayıram. Bu günə qədər işqli xatırələrim o illərlə bağlıdır. Həyatın ilk sınqları insan üçün həmişə qiymətlidir. Atamdan, anamdan, iki böyük qardaşından ve məndən ibarət çox məhrəbən ailəmiz vardi. Daim qayğımiza qalan valideylərimiz həmişə bizim üçün nümunə olublar. Sovet hakimiyyətinin möhkəmləndirildiyi 20-ci illər bizim təriyə və təhsilimizə də öz təsirini göstərib. Mən və qardaşlarım bir çox ziyalı ailələrində olduğunu kimi, rus dilində təhsil almışq. Bu, o illərdə Avropa mədəniyyəti ilə daha yaxından tanış olmağımıza imkan verirdi.

- Sovet hakimiyyəti illərinə yaşayan, müstəqil Azərbaycanın elan olunmasını görən bir hərbi xadim kimi sizin bir çox hadisələri təhlil edib qiymətləndirməyə haqqınız çatır...

- Hər bir nəslin həyatında həm sarsıntı, həm də yüksəliş dövrələri olur. Mən həyatın acısını da, şirinini də dadmışam. Mühəribədə iştirak etmişəm, vezifə pillələri ile yüksəlmışəm, ailəmiz repressiya illərində çətin günlər yaşayıb, ezişlərimi, doğmalarımı vaxtından əvvəl itmişəm. Həyatimdə baş verən sarsıntıları, faciələri dəf etməyə, şəxsiyyət kimi geri çekilməməyə, hər bir çətinliyə sine gərməyə özündə qüvvə tapmışam. Məncə bu, əsas şərtdir. Yaşadığım həyati bir Azərbaycan oğlu kimi təhlil edəndə belə nəticəyə gəlirəm ki, şəxsiyyət yalnız müstəqil Vətəndə formalışib, işleyib, öz xalqına xeyir verə bilər.

- Tofiq müəllim, bilirik ki, siz ziyalı, həkim ailəsində dünyaya göz açmışınız. Yəqin ki, bu amillərin də sizin həyatınızda rolu az olmayıb...

- Əlbəttə, atam dövrünün en tanınmış həkimlərindən biri olub. O, Kişev Tibb İnstitutunu bitirmişdi. Mən 1923-cü il fevralın 1-də Şəki şəhərində anadan olmuşam. Atam həkim olduğundan ailəmiz böyük nüfuzu malik idi. Zamanın tələbinə və anamın təkidinə görə belə qərara alındı ki, biz paytaxtda təhsil alaç. 1930-cu ildə ailəmiz Bakıya köcdü. Mən rus təməyllü məktəbin birinci sınıfına daxil oldum. İlk müəllimimiz son dərəcə ciddi və tələbkar idi. Yaxşı oxuyurdum. Azərbaycan və rus bölmələrindən ibarət olan məktəbimizin savadlı və istedadlı müəllim kollektivi vardi. Ölkədə çəqirış yaşınaqədərki gənclərə aparılan işlər böyük vüsət almışdı. Məktəbdə hərbi dərslər də keçirildi. Coxlu tir açılmışdı. Aeroklublar fəaliyyət göstərirdi...

- Orta məktəbi bitirdikdən

sonra sənədlərinizi hansı ali təhsil ocağına təqdim etdiiniz?

- Məndən iki yaş böyük qardaşım Rəhim Ağahüseynov Azərbaycan Sənaye Institutunun (indiki Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti) tələbəsiydi. 1939-cu ildə o, orduya çağırıldı. Hərbi xidmətini keçmək üçün Qərbi Ukraynaya göndərildi. Mən də qardaşımın yolu ilə getdim. 1940-cı ildə sənədlərimi hazırlayıb onun oxuduğu Azərbaycan Sənaye Institutunun energetika fakültəsinə verdim. Qəbul olundum. Onu da qeyd edim ki, 1922-ci ildə anadan olan dostlarımın çoxunun hərbi xidmətə çağırışla bağlı sənədlərimi ali məktəblərə qəbul etmirdilər. Artıq bu o dövr idı ki, rus-fin mühəribəsi başlamışdı...

- Bəs, 30-cu illərin repressiyasını necə xatırlayırsınız?

- Həmin illərdə bizim ailənin də başı üzərində təhlükə vardi. Kiyev Tibb İnstitutunda atamla bir yerde oxuyanların çoxunu hebs etmişdilər. Hebsdən yaxınlaşmış üçün atam Qubaya getdi, biz isə Bakıda qaldıq. Elə bu arada Almaniyada oxuduğuna görə dayım hebs edildi. O, tənmiş mühəndis idı, Leninqradda işləyirdi. Siyasi xadim Ruhulla Axundovun oğlu Fərid Axundov bizimlə oxuyurdu. Onunla yaxın dost idik. Əvvəlcə atasını, sonra isə anasını hebs etdilər. Özü isə Bakıdan çıxıb getdi. 1941-ci ildə Moskvadın müdafiəsindən həlak oldu.

- Tofiq müəllim, Böyük Vətən müharibəsi başlayanda neçənci kursda oxuyurdunuz? O ağır müharibə illeri ilə bağlı hansı xatırələr yaddaşınızda mühafizə olunub?

- İkinci kursda oxuyarkən mühəribə başlandı. Onda mənim 18 yaşım vardi. 1941-ci ilin 22 iyun axşamı atamla şəhərə idim. Axşam saatlarında eve qayıdarkən yolda atamın rastlaşığı bir tanış dedi ki, radio ilə mühəribənin başlanması xəbərini veriblər. Qardaşım Qərbi Ukraynada xidmət etdiyindən atam çox həyacanlandı. Tezliklə atamı da orduya çağırıldilar. O, Yevlaxdakı hospitalın rəisi təyin olundu. Hospital formalasdırıldıqdan sonra cəbhəyə yola salınacaqdı. Sentyabrın 1-də dərslər başlasa da, özümüzü heç cür oxumağa kökləyə bildirdik. Herbi məktəblərin nümayəndələri tez-tez institutumuza gelir, könülli olaraq bu təhsil ocaqlarında oxumaq istəyən gəncləri toplayırdılar. Mən də Bakıdakı zenit-artilleriya məktəbinə daxil olmayı qərara aldım.

- Bakı zenit-artilleriya məktəbinin kursantı Tofiq müəlliminin döyüş yolu haradan başlandı?

- Yarım il ərzində sürelti təlim kursu keçdi. Bize leytenant hərbi rütbəsi verdilər, Arxangelskde yerləşən 160-ci eləhidi-

də zenit-artilleriya divizionuna təqim komandiri təyin olundum. Bu dövrə Sovet İttifaqına ərzaq, silah gətirən ingilis, amerikan gəmiləri öz yüklərin şimal limanlarında - Murmanskdə və Arxangelskde boşaldırdılar. Bütün diviziyə həmin yüklərin müdafiəsini, qorunmasını təmin edirdi. Xüsusilə Arxangelskde gecələr aviahäcumular olurdu. Şəhər əsasən taxta tikililərən ibarəti idil, odur ki, tez-tez yanğınlar baş verirdi. Yarım il burada xidmət etdiyindən sonra komandanlığında bütün divizionu Arxangelskden çıxarıb dəmiriyol qovşağıını, aerodromu müdafiə etmək üçün Obezərk stansiyası rayonunda yerləşdirməyi qərara aldı.

- Döyüş epizodlarınızdan hansılardırı xatırlayırsınız?

- Cəbhə həyatimdə ilk dəfə verdim "Atəş" komandasını yaxşı xatırlayıram. Düşmən yunkerslərinin mövqelərimizə doğru iştirakını gördük. Atəşə hazırlıq üçün bütün tədbirləri görüb "Atəş" komandası verdim. Biz zenitçilər mərmiyələrin partlamasını, düşmən təyyarələrinən ətrafında ağ-qara ləkələrin yaranmasını həyəcanla izledik. Yunkerslərin biri o tərəf bütürətətüməyə başladı. Bu da onları xilas edə bilmədi. Mərmi hədəfə dəyəndən sonra təyyarə havada cəmi bir-iKİ dəqiqə ləngərədi. Partlayışın tüstüsü onu bürüdü. Təyyarə idarəetməni itirib yera çırıldı. Düşmən aviasiyasının hücumu dəf edildikdən sonra hava həyəcanının dayanırmışdır barədə komanda verdim. Mən onda batareya komandiri idim. Biz artıq düşmənin artilleriya atəşlərinə alışmışdıq. Hitlerçilər, demək olar ki, hər gün eyni vaxtda mövqelərimizi atəş tuturdular.

- Mühəribənin son günləri yaddaşınızda necə qalıb?

- 1944-cü ildə bizim diviziya 1-ci Belorusiya cəbhəsinə daxil oldum. Diviziyamız Visla-Oder eməliyyatında, Berlin uğrunda gedən ağır döyüşlərde iştirak etdi. Berlin eməliyyatı 16 aprel 1945-ci ildə başlandı, 2 may 1945-ci ildə başa çatdı. Mənim üçün mühəribə 1945-ci il mayın 2-de Berlində yekunlaşdı. Yeni döyüş mövqelərini müəyyənləşdirməli olan qrupun rəisi idim. Bize keşfiyyat işləri aparmaq, məsələn elə yerindəcə araşdırmaq tapşırığı verilmişdi. Qoşunların ardıcınca hərəkət edərək mayın 2-de Berlində çatdım. Orada hələ də ağır döyüşlər gedirdi. Korpusun nümayəndəsi dedi ki, divizion yerində qalır, mən isə geri qayıtmalıyam. Artıq Reyxs-

taq alınmışdı. Əsgərlər, zabitlər yaxınlıqdakı xarabaliqlarınフォnunda görünən Reyxstaqın piləkənlərində oturmuşdular. Reyxstaqın divarına mən də adımı yazdım. Sonra biz geri - Kunesdorfa qayıtdıq. Mayın 9-da Qələbə qazanıldı. Mühəribə dəhşətdir, bunu etiraf etmək lazımdır. Belə bir fikir də var: "Kim fikirəsə ki, mühəribə dəhşətli deyil, o, mühəribə haqqında heç ne bilmir."

- Mühəribədən sonrakı xidmət yolunuz hansı ölkələrdən keçdi?

- Bir il Almaniyada qaldım. 1946-ci ilin oktyabrında diviziyamız Pribaltikaya - Vilnüs şəhərinə köçürüldü. Bu zaman artıq demobilizasiya qurtardı. Amerikalılar öz atom bombasını partlatdılar. Ona görə də hava həcumundan müdafiə qüvvələrinin bütün zabitlərini xidmətdə saxladılar. Beləliklə, mən mühəribədən sonra da orduda qalıb xidmətimi davam etdirdim. Atam və qardaşım isə mühəribənin dəhşətlərini yaşayaraq geri döndürlər. Əvvəlcə Vilnüsde xidmət etdim. Sonra 1946-49-cu illərdə xidmətimi Bakıda davam etdirdim. 1949-cu ildə Moskvada Dzerjinski adına Artilleriya Akademiyasına daxil oldum. 1954-cü ildə oranı bitirdim. Məni Bakıya göndərdilər. Divizion komandırı kimi xidmətə başladım. Alay, diviziya, korpus komandiri kimi, eləcə də Zaqafqaziya Hava Hücumundan Müdafiə dairəsinin komandanlığında xidmət etdim. Sonra dairə komandanının müavini təyin olundum. Varşava Müqaviləsi Təşkilatının nümayəndəsi kimi məni Çexoslovakiyaya göndərdilər. 1968-ci ildə diviziyə komandırı olanda general-major rütbəsi aldim. Korpus komandırı olanda general-leytenant, 1980-ci ildə dairə komandanının 1-ci müavini olanda mənə general-polkovnik rütbəsi təqdim edildi.

- Hansı orden-medallara layiq görülmüşünüz?

- "Qırmızı ulduz", "Qırmızı bayraq", "Oktyabr inqilabı" ordenləri ilə təltif olunmuşam. Mühəribədə iştirakımı görə aldıqım orden - Böyük Vətən müharibəsi Qızıl ulduzunun 1-ci dərəcəsidir. "Döyüş xidmətlərinə görə" və "Berlinin alınmasına görə" medallarım var.

- Sovet ordusundan ehtiyaçı neçə ilə buraxıldınız?

- 1987-ci ildə Çexoslovakiyada xidmətimi başa vurub Moskvaya qayğıdan sonra ehtiyaç etdim. Xəlqımız, millətimə şanşöhrət qazandırdı. Mühəribə veteranlarının sayı getdikcə azalır. Bu, təbiətin pozulmayan qanundur. Onların keçdiyi döyüş yolu bugünkü Azərbaycan gənclərinə örnəkdir. 3 ildir ki, bu təşkilatın rəhbərlik edir. Dövlət başçısı İlham Əliyev mühəribə veteranlarının sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması ilə əlaqədar daima yeni fərمان və sərəncamlar imzalayırdı. Onlara hərəkəflə diqqət və qayğı göstərir. Təşkilatımız MDB məkanında geniş fəaliyyət imkanlarına görə ən yüksək yerdədir.

- Faşizm üzərində Qələbənin 75 illiyi ərəfəsindəyik. Bu əlamətdar günün qeyd edilməsinə necə hazırlaşırsınız?

- Qələbənin 75 illiyine ciddi hazırlaşırıq. Təşkilatımızın təqdimatı ilə əlamətdar günün qeyd etməsi üçün 97 yaşımı qeyd etdim. Xidmətimlə, işləmə hər zaman xalqımı, millətimə şanşöhrət qazandırdı. Mühəribə veteranlarının sayı getdikcə azalır. Bu, təbiətin pozulmayan qanundur. Onların keçdiyi döyüş yolu bugünkü Azərbaycan gənclərinə örnəkdir. 3 ildir ki, bu təşkilatın rəhbərlik edir. Dövlət başçısı İlham Əliyev mühəribə veteranlarının sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması ilə əlaqədar daima yeni fərman və sərəncamlar imzalayırdı. Onlara hərəkəflə diqqət və qayğı göstərir. Təşkilatımız MDB məkanında geniş fəaliyyət imkanlarına görə ən yüksək yerdədir.

- Azərbaycan Ordusunun zabit və əsgərlərinə arzularınız...

- Ən böyük arzum Azərbaycan Ordusunun Azadlıq meydənında keçirəcəyi Qələbə paradesini görməkdir. İnanıram ki, danişqlar bəhrə verməsə, bizim ordumuz işgaldəki torpaqlarımızı azad etmək gücündədir. Buna heç bir şübhə yoxdur. Ordumuz döyüşə hər an hazırlıdır.

- Müsahibəyə görə çox sağ olun.

Müsahibəni apardı:
Lala HÜSEYNOVA,
"Azərbaycan Ordusu"

“Hərbi aşpaz hazırlığı” kursu başa çatıb

Müdafia nazirinin təsdiq etdiyi 2020-ci il üçün fəaliyyət planına əsasən, "Hərbi aşpaz hazırlığı kursu"nu müvəffəqiyyətlə bitirən məzunların buraxılış mərasimi keçirilib.

Müdafia Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, hazırlıq kursunda aşpazlara qidanın düzgün hazırlanması qaydaları, ərzaq məhsullarının emalı zamanı əmələ gələn tullantıların nor-

maları, texnoloji avadanlıqlardan düzgün istifadə edilməsi, sanitariya-gigiyena tələblərinə ciddi riayət olunması və digər mövzular üzrə

dəslər keçirilib.

Kursu müvəffəqiyyətlə bitirən hərbi qulluqçulara və mülki işçilərə sertifikatlar təqdim edilib.

Doğma Bakımı tərəfindən 1941-1945-ci illərin Böyük Vətən müharibəsi ilə bağlı acı xatırərlə doludur. Milyonlarla insanın qəlbində kədərli iz qoyan bu müharibə 1418 gün və gecə davam edib. Faşistlərə qarşı döyüslərdə 26 milyon 600 min insan itirən "SSRİ" adlı ölkə artıq müasir dünyanın xəritəsində yoxdu. Amma Böyük Vətən müharibəsi qəhrəmanlarının xatırəsi bütün postsovet məkanı xalqlarının yaddasından silinməyib.

AZORTAC xəbər verir ki, təkə mühəribenin ilk günləndə Azərbaycanın 40 mindən çox oğul və qızları cəbhəyə yollanmaq üçün hərbi komissarlıqa müraciət etmişdi. Qısa müddət ərzində 186 704 nefər könlüllər sırasına yazılmışdı. Azərbaycan əhalisinin hər bənən nəfərindən biri əllərində silah faşistlərə qarşı vuruşub: 3,4 milyondan ibarət əhalinin 1941-ci ildə 681 min nefəri (10 mindən çoxu qadın) cəbhəyə getmişdi. Respublikada 77-ci, 223-cü, 271-ci, 402-ci və 416-ci Azərbaycan milli diviziyaları formalaşdırılmışdı. Döyüslərində çoxmillətli Azərbaycanın bütün xalqlarının nümayəndələri: azərbaycanlılar və ruslar, yehudilər və ləzgilər, tatarlar və gürcüler çiyin-çiyinə vuruşurdular. 300 mindən çox ölkə vətəndaşı müharibədən geri qayıtmadı. Hərbi hissələr üçün 15 min şəfqət bacısı və sanitər drujinaçısı, 750 rabitəçi, 3 min sürücü hazırlanmışdı.

Qələbənin qazanılmasında əsas rol təkə döyüslərdə böyük şəcaət göstərmiş, qələbə əzmi ilə vuruşmuş Azərbaycanın milli diviziyalarına deyil, həm də Bakıda gecə-gündüz fasilesiz çalışaraq çox böyük işlər görmüş hərbi zavodlara məxsusdur. Ordunun döyüslərinin saxlanmasında 30140 yerlik 41 hərbi hospital da çox əhəmiyyətli rol oynayıb. Müharibə illərində ölkədə yaradılmış çoxsaylı təxliye hospitali şəbəkələri 440 mindən çox yaralıya tibbi yardım göstərib. Azərbaycan carrahları ən çətin əməliyyatlar keçirib. Palata həkimlərinin və tibb bacılarının vaxtlarını və güclərini əsirgəmədən böyük qayğı ilə həyata qaytarıqları minlərlə əsgərin çoxu yenidən sıraya - on cəbhəyə yola düşüb. Xəstəxana palatalarında, hospitallarda məktəbilər vətənpərvərlik mövzusunda mahni və şeirlər oxuyub. Öz konsern proqramları ilə həm de cəbhə bölgələrinə gedən SSRİ-nin xalq artisti Bülbül Məmmədovun rəhbərlik etdiyi artist briqadalarının çıxışları

mi, Musa Nağıyevin Müselman Xeyriyyə Cəmiyyətinə bağışlaşdırığı "İsmailiyyə" binası öncədən xeyirxah məqsədlər üçün nəzərdə tutulub və bu divarlar həmin illərdə faşizmə qarşı vuruşan döyüslərin həyətə qayıtmasına kömək edib. Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin (keçmiş V.I.Lenin adına Azərbaycan Pedaqoji İnstitutu) divarları yaralıların çox-

elindən geləni əsirgəmirdi. Ar-tıq 1942-ci ilin yazında Bakıda istehsal olunmuş "YAK-3" döyüş qırıcıları uçmağa başlamışdı. Həmin dövrə Gence (əvvəlki Kirovabad) şəhərində fəaliyyət göstərən iri aviamotor zavodunda müxtəlif növlü 782 təyyarə, eləcə də 1550-dən çox aviamühərrik və digər ehtiyat hissələri təmir olunmuşdu. Müharibə illərində Azərbay-

faizi demək idi. Hasıl olunan aviasiya benzininin 85 faizə qədəri Bakının payına düşürdü. Cəbhəyə 1 milyon tondan çox yüksək oktanlı benzin göndərilmişdi. Bu da onu göstərir ki, hər beş təyyarədən dördü, cəbhədəki tank və avtomobillər Bakı neft mədənlərində çıxarılmış, Bakı neftayırma zavodlarında istehsal olunmuş benzinle işləyib. Mədənlərdə təşkil olunmuş 15 minlik oğlan və qızlardan ibarət gənc-cəbhə briqadaları cəbhəni fasiləsiz yanacaqla təmin edib.

Təessüf ki, az adam xatırlayı və bilir ki, Azərbaycan təkə öz nefti ilə şöhrət qazanmayıb. Bu müharibə illərində Azərbaycan haqqında az məlum olan faktlar xalqımızın təkə qanlı müharibə cəbhələrində göstərdiyi əsl qəhrəmanlılığı deyil, həm də ölkə əhalisinin arxa cəbhədəki temənnasız əmək şücaətini eks etdirir. Belə ki, şəxsi əmanətlərdən müdafiə fonduna 15 kilogram qızıl, 952 kilogram gümüş, 320 milyon rubl pul verilib. Tank dəstələri və aviaeskadriliyalar yaradılması fondu üçün vəsait toplanarkən Ağdam rayonundan olan 90 yaşlı kolxożu Səadət Nəcəfqızı fonda 30 min rubl keçirib. Cəbhəyə 1,6 milyondan çox zeruri mal və 125 vagon isti paltar göndərilib.

Bakı müəssisələri 1942-ci ilin yayına qədər təkə Leningradada 2 vagon sixilmiş kürü, 40 ton quru meyve, 12 vagon tomat-püre və şirə, çoxlu qaraciyər ekstrakti, hematogenlər, jelatinlər və digər ərzaq məhsulları, həmçinin dərman preparatları və sarğı vasitələri göndərib. Ərzaqla, avadanlıqla və pulla Stalinqrada, Stavropol və Krasnodar vilayətinə də əhəmiyyətli yardım göstərilib. Bakı müəssisələri Dnepr SES-nin, Azov limanının və digər mühüm obyektlərin bərpasında iştirak edib.

1941-1945-ci illər Böyük Vətən müharibəsi salnamesi sərt və acidir. Bakı bu hərb salnamesinə dünya tarixində əsrlər boyu yaşayacaq qəhrəmanlıq səhifələri yazdı. Bu il dönyanın bir çox ölkələri tərəfindən Qələbənin 75 illiyi qeyd olunur. Yüksək şücaət, yeniləməz qələbə əzmi göstərmiş babalarının və atalarının döyüş ənənələrini davam etdirən Azərbaycan Ordusunun əsgərləri sadiq davamçılar kimi bu gün də Azərbaycan Respublikasının sərhədlərinin keşiyində dayanırlar.

Bakı müharibə illərini unutmur:

Hər şey cəbhə üçün, hər şey qələbə üçün

yaralılar üçün xüsusi bayrama əvvərildi. Bülbülm ifa etdiyi mahnılar hərbçilərin döyüslərə qarşı yüksəkdir, sağlamlığınıñ bərpasına kömək edirdi...

Bakının küçələrində bu gün binaların fasadında "Bu bina 1941-45-ci illərdə təxliye hospitalı yerləşib" kimi xatirə lövhələrinə rast gəlmək olur. Təxliye hospitalları həm şəhərin mərkəzində, həm də Sabuncu, Mərdəkan, Buzovna qəsəbələrində yerləşirdi. Əgər divarlar danışa bilsəydi, dil açıb deyərdi ki, indiki Azərbaycan Dövlət İqtisadiyyat Universitetinin binasında həkim və tibb bacıları əzab çəkən xəstələrə gece-gündüz necə tibbi yardım göstərib, onların qayğısına qalırdı. Xəstələrin, həmçinin məşhur mesenat Musa Nağıyevin vaxtsız vəfat etmiş oğlunun şərəfinə ucalıldığı ən gözəl binalardan biri olan Elmlər Akademiyasının Rəyasət Heyətinin binasında müalicə edildiyi bəlli olardı. Göründüyü ki-

sayılı iztirabları ilə yanaşı, sağılan döyüslərin sevincli anılarının şahidi olub.

İndi təsəvvür etmək çətindir ki, içəri şəhərin Qoşa Qala darvazaları qarışısındaki meydandan Əmək sarayına (sonradan AHİK binası), demək olar, hər gün sanitər eşelonu ilə Bakı Dəməryol Vağzalına gətirilmiş yaralılar xərəklə daşınıb. Xüsusən de o dövrün stasionar tibb müəssisəsinə əvvərildi. Üzeyir Hacıbəyli adına Konservatoriyada kəllə-beyni yarası ilə bağlı en çətin cərrahiyyə əməliyyatlarının aparılması mümkün görünür. Lakin bu müharibə dövrünün gerçəkliliyi, müharibənin əvvəlin-dən keçən əsrin 40-ci illərinin sonuna qədər Bakı həyatı haqqında həqiqətdir. Hospitallar, həmçinin bir çox xəstəxanalar da, şəhər poliklinikalarında, mədəniyyət evlərində və məktəblərdə açılmışdır.

Bütün Azərbaycan və Bakı sakinləri cəbhəyə kömək üçün

SSRİ-də istehsal olunan neft və neft məhsullarının ümumi hecmi 70 faizindən coxunun əsas təchizatçısı idi. Sovet İttifaqı marşalı Georgi Jukov o vaxtlar yazdı: "Bakı neftçiləri Vətəni müdafiə etmək, düşmən üzərində tez qələbə qazanmaq üçün cəbhəni kifayət qədər yanacaqla təmin edib".

Daha bir mühüm fakt: Rusyanın Azərbaycandakı keçmiş səfiri Vasili Istratovun "Azərbaycanın təbii sərvətləri olmadan Böyük Vətən müharibəsində qələbə mümkün olmazdı" sözləri bu il, Qələbənin 75-ci il-dönümündə tez-tez səslənir.

Statistika təsdiqleyir ki, müharibə illərində ümumən 75 milyon ton neft istehsal olunub ki, bu da hasıl olunan bütün sovet neftinin dörddeçəkünü təşkil edirdi. Neft məhsullarından 22 milyon ton benzin istehsal olunub ki, bu da ümumiyyətə qədər benzinin 80 faizi, liqroininin 90 faizi, yağlarını 96

Novruz həm də müqəddəslək bayramıdı

Azərbaycan xalqının zəngin milli dəyərlər sistemini və adət-ənənələrini özündə yaşadan bayramlar sırasında Novruz xüsusi yer tutur. Xalqımızın mənəvi dünyası və həyata baxışı Novruz mərasimlərimdə dolğun əks olunub, bu bayram milli varlığın rəmzinə çevrilib. Ulularımızdan bizə yadigar qalan, milli ruhumuzu və yaddaşımızı bütün zənginliyi ilə özündə əks etdirən Novruz bayramı milli dəyərlərimizin əbədiyyaşarlıq rəmziidir. Novruzun rəsmi bayram statusu alması və Odalar diyarında ümumxalq bayramı səviyyəsində geniş qeyd olunması müstəqilliyimizin nailiyatlılarındandır. Baharın gəlişini, təbiətin oyanışını, həyatın canlanması müjdələyən Novruz bayramı ərafəsində Vətən, millət, torpaq uğrunda savaş meydanına atılanların fikirlərini və bayram təbriklərini qələmə almaq məqsədilə "N" hərbi hissəsinə olduq.

Xalqımızı əziz bayram münasibətilə təbrik edən ilk hərbi Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət herbi qulluqçusu kiçik çavuş Namiq Məmmədov oldu:

- Xalqımızın tarixi qədər qədim olan bayramlarımızdan biridi Novruz bayramı. Novruz bayramı təkcə təbiətin görkəminin dəyişməsiyle bağlı qeyd olunan bayram deyil. Novruzda təbiət kimi duygular da təzələnir, təravətlənir, gözəlləşir. Hər arzu, hər niyyət bu təzələnmədən, təravətlənmədən, gözəlləşmədən rişələnir.

Yüksək döyükəzminə, qələbə ruhuna malik olan Azərbaycan əsgərinin mənəvi-psixoloji hazırlığı da yüksəkdir. Azərbaycancılıq ideologiyası hər birimizin mənəvi aləminin Gündəşidi. Milli bayramlarımızın məhiyyətini gərəkli səviyyədə dərk edirik.

Vətənə xidmət hər bir kəsin borcudur. Bizim borcumuz isə təbeliyimizdə olan şəxsi heyətlə nizamnamə çərçivəsində hərəkət etmək, onların bir hərbçi kimi formallaşmasında yaxından iştirak etməkdir. Hər zaman yenilənən şəxsi heyətə hərbi texnikanı öyrətməyi, vətənpərvərlik hissini aşılamağı özümüzə borc bilirik. İstəyimiz odur ki, onlar Vətənə layqli övlad olsunlar, Vətəni qorusunlar. Bu gün Azərbaycanın en ağır problemi Dağlıq Qarabağdır, hələ də işğal altında olan torpaqlarımızdır. Biz belə möhtəşəm bayram tonqallarının işgal altında olan dədə-baba torpaqlarımızda da alovlanılağa qətiyyətlə inanırıq. Bu günün heç də uzaqda olmadığını bilirik. Cənab Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi: "Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir

və bütün cəmiyyətin diqqəti bu məqsədə yönəlibdir. Cəmiyyətdəndəndi müşahidə olunan həmçəlik, səfərbərlik, iqtisadi və hərbi gücümüz bizim qələbəmizi şərtləndirdən amillərdən biridir. Biz ərazi bütövlüyümüzü istənilən yolla bərpa edəcəyik."

Xalqımızı və Azərbaycan Ordusunun bütün şəxsi heyətini bir daha bu gözəl bayram münasibətilə təbrik edir, məhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə günbəgün inkişaf edən ölkəmizdə hər birinə firavan həyat arzulayıram".

Əsgər Əli Əlizadə də bayram münasibətilə xalqımızı və şəxsi heyəti təbrik etdi.

- Bu gün ordumuzun döyükəzru, hərbi-taktiki hazırlığı düşmənə cavab verməyə, ona qalib gəlməyə yetərliyidir. Əsgərlərimizin mənəvi-psixoloji durumu, ruh yüksəkliyi, vətənpərvərliyi də ən yüksək səviyyədədir. Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti Prezident, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında istənilən döyükəzət tapşırığını yerine yetirməyə hazırlıdır, qadirdir və bunun üçün böyük imkanlara malikdir.

Təbii ki, bu inamı əsas yaranan Azərbaycanın iqtisadi tərəqqisi fonunda müdafiə qüdrətinin artırılması istiqamətində atılan biri-birindən əhəmiyyətli addımlardır. Keçirilən hərbi parçalarda nümayiş etdirilən ən müasir hərbi texnika, döyükəzət silah və sursatı bir daha belə eminlik yaradır ki, biz hərb istəmirik, amma hərbə hər an hazırlıq. Bu gün Azərbaycan Ordusunun döyükəzət qabiliyyəti gündən-günə artır. Bu gün ordumuz hər bir azərbaycanlı üçün qürur mənbəyidir.

Bahar bayramına sayılı günlər qalır. Azərbaycan xalqının zəngin maddi və mənəvi dəyərlərinin mühüm bir hissəsini özündə ehtiva edən Novruz bayramı özü ilə xoş əhvalruhiyyə, yaxınlarla isti temas, bir də çox sevdiklərimizə təbrikler gətirir. Bu bayramı mən də sevирəm və özümü xoşbəxt sanıram ki, yüksək diqqət və qayğı ilə əhatə olunduğum, Vətənə xidmət missiyamı şərəflə yerine yetirmək üçün hər cür şəraitin yaradıldığı bir orduñun əsgəriyəm. Bu bayram gündündə bütün xalqımızı səmimi qələbdən təbrik edirəm, şəxsi heyətimizə isə tezliklə torpaqlarımızı işğaldan azad edərək xalqımıza sevinc bəxş etməyi arzulayıram.

Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu çavuş Nicat Mehdiyev:

- Hərbi xidmət mənim də formalaşmağımda müstəsna rol oynayıb. Hami kimi mən də ordumuzun qüdrətiylə qururlanırdım. Ordumuzun yaranmasının

və Bakının işğaldan azad edilməsinin 100 illiyinə həsr olunmuş paraadları men də fəxrlə izləmişdim. Hərbçi olmağı qərara aldım. İndi hərbi xidmətdəyəm. Hərbi anda, dövlətə, dövlətçiliyə sədaqətlə xidmət edirəm, zabitlərin əmr və göstərişlərini vaxtında və böyük məsuliyyətə yerine yetirirəm.

Xalqımızın ən əziz bayramlarından biri də Novruz bayramıdı. Bu bayramı hami kimi, hərbçilər də könül xoşluğu ilə

qarşılıyırlar. Bu əziz gündə xidmət yoldaşlarımdan xalqımıza ən böyük istəyinə çatmağı - torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi gününün sevincini yaşamağı arzu edirəm.

Əsgər Elvin Məmmədov:

- Uşaqların ən çox sevdidiyi bayramlardan biri, belə də birinci Novruz bayramıdır. Hər birimiz bu bayramın adətlərini sevinə-sevinə, sevindirə-sevindirə yaşamışq. Yumurta boyamışq, döyüdürmüşük, səməni gəyərtmişik, tonqallar qalamışq.

İndi hərbi xidmətdəyəm. Döyükəzətliyiliyi aparan əsgər kimini deyirəm ki, biz yüksək döyükəzətliyiliyi və mənəvi-psixoloji hazırlığa malikik, hər birimiz yüksək döyükəzətliyiliyi, qələba ruhuyla xidmət edirik. Ali Baş Komandanın döyükəzət əmrini qələbəyle təmamlayacaq. İşğaldan azad edəcəyimiz torpaqlarda da Novruz tonqalları qalanacaq.

Novruz xoş ovqat bayramıdır. Mən hərbi xidmətdə olan əsgərlərə, zabitlərə, ümumən xalqımıza cansağlığı, könül

xoşluğu arzulayıram. Ən gözəl könül xoşluğu torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsidi. O günün sevinci daha möhtəşəm olacaq. Azərbaycanımıza belə möhtəşəm sevinc arzulayıram.

Əsgər Əli Rəhimov:

- Atam həmişə Cavanşir Eloğlunun bir şeirini deyərdi: Uşaqlıq illərim harada qaldı...

Uşaqlıq illərində oyunlar da, o illərdə bayramların dadı-duzu da yada düşəndə adamı kövrəldir. Novruz bayramı ona görə müqəddəs bayramdır ki, hansı yaşda olursan-ol, bu bayramın gözəlliyini öz adına layiq şəkildə yaşayırsan.

Uşaqlıq illərində mən də tonqallar qalamışam, üstündən atılmışam. Həmyaşlılarım kimi böyükəzət arzusuya, niyyətiylə. Böyüdüm, orta təhsilimi başa vurdum, hərbə xidmətə çağırıldım.

Nümunəvi xidmət edirəm. Bu yaxınlarda Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov öz xətdə mənə də qiyaməlli hədiyyə verdi. Bu, mənim hərbi xidmətə məsuliyyətini artırmaqla, digər əsgərlərin də hərbi xidmətə münasibətində əhəmiyyətli olacaq.

Novruz bayramı münasibətli xalqımızı, bù sıradan bütün hərbi qulluqçuları təbrik edirəm. Arzu edirəm ki, növbəti Novruz bayramı işğaldan azad edəcəyimiz torpaqlarımızda da qeyd olunsun!..

"Azərbaycan Ordusu"

Müdafiə Nazirliyi
Mətbuat Xidmətinin
məlumatı

16 mart 2020-ci il.

"Naxçıvan Qarnizonu Qoşunlarının 2020-ci tədris ilinə üzəlaşma planı"na əsasən keçirilən komanda-qərargah təlimi başa çatıb.

Təlimə ümumqoşun birləşmə və hissələrinin qərargahları ilə birgə gücləndirme vasitə və qüvvələrinin əməliyyat qrupları da cəlb edilib.

Təlimdə qərargahlar tərefindən yeni döyükəzət təlimatlarının müddəalarının tələblərinə uyğun hesablamalar aparılaraq, qəbul olunan qərarlar əsasən praktiki fəaliyyətlərə cəlb edilən qüvvələrin fəaliyyətləri qiyətləndirilib.

Qoşunların cəmleşmə rəyonlarında, atəş və start mövqelərində yerləşməsi, eləcə də döyükəzət fəaliyyətlərinin gedisi zamanı aviasiya və rakət-artilleriya zərbələrinin endiriləsi üçün müvafiq bölmələrin çağrılması və ümumqoşun birləşmələri ilə qarşılıqlı fəaliyyəti praktiki olaraq məşq etdirilib.

Ümumqoşun, rakət-artilleriya, hava hücumundan müdafiə və digər qoşun növü bölmələrinin məhdudlaşdırma şəraitində yerləşməsi həyata keçirilib, bir istiqamətdən digərinə hərəkət zamanı manevretmə qabiliyyətləri və aparılan hesabatların reallığı yoxlanılıb.

Komanda-qərargah təliminin sonuncu mərhələsində Naxçıvan Qarnizonunun Simulyasiya Mərkəzində hər iki tərefin fəaliyyəti, qərarların və apardıqları hesablamaların reallığı komputerlər üzərində keçirilən təlimdə qiyətləndirilib.

Təlimin sonunda icra edilmiş fəaliyyətlərin təhlili aparılan zaman qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olunduğu bildirilib, təlimə cəlb olunan birləşmə və hissələrin komandır və qərargahlarının fəaliyyətləri qiyətləndirilərək, aşkar edilən nöqsanların aradan qaldırılması istiqamətdən təsdiq edilərək, qərargahın reallığı yoxlanılıb.

19 mart 2020-ci il.

Ermənistən silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində snayper tütənglərindən də istifadə etməklə sutka ərzində atəşə pozub.

Ermənistən Respublikası Noyemberyan rayonunun Voskevan kəndində yerləşən mövqelərdən Qazax rayonunun Quşçu Ayrım kəndində, Berd rayonunun Çinari kəndində yerləşən mövqelərdən Tovuz rayonunun Ağbulaq kəndində, Krasnoselsk rayonunun Cil kəndində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gedəbəy rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işğal altında olan Göyər, Füzuli rayonunun Qaraxanbəyli, Aşağı Seyidəhməddi, Horadiz kəndləri yaxınlığında, həmçinin Tərtər, Ağdam və Xocavənd rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

Məişət xidməti

"Əsgərlərə göstərilən diqqət və qayğı həmişə yüksəkdir"

"N" həbi hissəsində əsgərlərimizin sosial-məişət şəraiti ilə tanış olduq. Görükələrimiz bizi də xoş təessüratlar yaratdı. Şəxsi həyəti heç bir məişət problemi narahat etmir. Yuxarı komandanlığın qarşıya qoyduğu en vacib məsələ əsgərlərimizin nümunəvi xidmət etmələri üçün mümkün olan bütün şəraiti yaratmaqdır. Bizi müşayiət edən zabitlə yataqxanaya daxil olanda bir neçə əsgərin səliqə-sahman yaratdığını gördük. İşlərini yekunlaşdırıldıqdan sonra onlarla həmsöhbət olduq.

Yaradılan sosial-məişət şəraitindən danışan əsgərlər Tural Teymurov və Əliağa Ağayev bildirdilər ki, yuxarı komandanlıq tərəfindən əsgərlərin məişət şəraitine göstərilən diqqət və qayğı hamıımızın ürəyincədir. "Şəxsi həyətin döşək ağlarının dəyişdirilməsi, çimməsi, paltarlarının yuyulması komandirlərin diqqət mərkəzindədir."

- Bize yaradılan şəraita görə yuxarı komandanlığı minnətdarlığımızı bildirik, - deyə əsgər T.Teymurov söhbətə başladı. - Biz yalnız döyüş hazırlığımızı artırmaqla məşğuluq. Çalışırıq ki, üzərimizə düşən vəzifənin öhdəsində layiqincə gələk, komandirlərimizin etimadını doğruldaq. Azərbaycan əsgəri düşməndən qat-qat güclü və üstündür. Ermənilər bilməlidirlər ki, 2016-ci ilin Aprel döyüşləri Büyük Qəlebəyə gedən yoluñ başlangıcıdır. Bu müqəddəs tapşırığı uğurla yekunlaşdıracağımız gün az qalıb. Hər bimiz düşməni məhv edərək onu torpaqlarımızdan qovub çıxaracağımız, torpaqlarımızı işğaldan azad edəcəyimiz günü sebirsizliklə gözləyirik.

Bərbər otağında səliqə-sahman da göz oxşayırdı. Otaqda bərbərə aid hər cür ləvazimat var. Əsgərin sərbəst və səlist işləməsi onun peşəkarlığından xəbər verirdi. İşini bitirdikdən sonra əsgər Hilal Novruzov özünü təqdim etdi. Dedi ki, əsgər səliqə-

Ali Baş Komandan İlham Əliyevin apardığı uğurlu islahatlar nəticəsində hərbi qulluqçuların məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması, sosial təminatının yüksək səviyyəyə çatdırılması istiqamətində mühüm addımlar atılır. Müasir tələblər əsasında qurulan yeni hərbi hissələr şəxsi həyətin istifadəsinə verilir. Yaradılan bu cür şərait gənclərin orduya qarşı münasibətini tamamilə dəyişib. Azərbaycan gəncləri belə güclü ordunun əsgəri olmaq. Vətənimiz qarşısında övladlıq borcunu həvəslə yerinə yetirmək istəyirlər. Ordu sıralarında xidmət edən şəxsi həyət isə gündən-günə döyüş, atış, fiziki və mənəvi psixoloji hazırlıqlarını artırır. Bunun nəticəsidir ki, ordumuz beynəlxalq reytinglərə görə dünya miqyasında ən güclü ordular sırasındadır.

Şəxsi həmisi önemlidir. "Hərbi xidmətdə öyrəndiyimiz müsbət keyfiyyətlər çoxdur. Onlardan biri də nizam-intizam və səliqə-sahmandır. Bu baxımdan əsgər yoldaşlarının saçlarının həmisi təlimat məvafiq olaraq, qısa və səliqəli olmasına nəzarət edirəm. Hər zaman çalışıram ki, silahdaşlarının saç düzümü səliqəli olsun. Çünkü biz bir ailəyik. Məqsədimiz işğal altında olan torpaqlarımızı azad etməkdir. İnaniş ki, tez bir zamanda Ali Baş Komandanımızın döyüş emri ilə arzumuza nail olacaqıq".

Saç düzümünə güzgüdə nəzər salan əsgər Məmmədağa Nəcəfzadənin üzündə memnunluq hissini görməmək mümkün deyildi. Əsgər bildirdi ki, həbi hissədə yaradılan şərait imkan verir ki, üst-başımıza daim səliqəli saxlayaqq. "Saç düzümümüzü qaydaya salır, hər günün sonunda paltarlarımızi ütüleyir və bununla da sira baxışına hazırlaşırıq. Əs-

şəraitin qarşılığında dövlətimizin, ordumuzun adına layıqli və hər an döyüşə hazırlıqlı əsgər olmaq başlıca vəzifəmizdir."

Saxlanc otağında camasırxanadan gələn təmiz və ütülü yataq dəstlərinin, dəsmalların, əsgərlərin ehtiyat eşyalarının səliqə ilə yiğildiği gözümüzədən yayılmadı. Bölüün baş çavuşu qeyd etdi ki, həbi qulluqçuların şəxsi gigiyenasi çox vacibdir. "Onların

yışılır. Ordunun gücü onun sıralarında xidmət edən sağlam, peşəkar əsgərlərə ölçülür."

Əsgər Fərid Hacıyev atasının hərbçi olduğunu dedi. O, Kəlbəcər istiqamətində gedən ağır döyüşlərin iştirakçısı olub. Atasının "Açıq qapı" günlündə həbi hissədə yaradılan şəraiti görəndə çox sevindiyini, ötən illərlə müqayisədə sosial-məişət şəraitimizin olduqca yüksək səviyyədə olduğunu dedi. Əsgər bildirdi ki, hər həftə paltarları yeniləri ilə əvez olunur. "Gigiyenaya ciddi nəzarət edilir. Belə şəraitin qarşılığında xidmətimizi düzgün təşkil etməli, torpaqlarımızın azadlığı uğrunda canımızdan, qanımızdan kecməyə hazır olmalıyıq. Komandirlərimizin sayəsində döyüş, atış, fiziki hazırlığımızı gündəngünə artırıq. Hər an Ali Baş Komandanımızın emri ilə torpaqlarımızı işğaldan azad etməyə hazırlıq".

Şahidi olduğumuz yüksək məişət şəraiti bir daha sübut edir ki, ölkə rəhbərliyi tərəfindən hər bir həbi qulluqçuya yüksək diqqət və qayğı göstərilir. Şəxsi həyətin məişət şəraitinin en yüksək səviyyəyə çatdırılması istiqamətində daim işlər aparılır. Bu amillər isə əsgərin mənəvi-psixoloji hazırlığının və döyüş ruhunun yüksəldilməsinə xidmət edir.

**Baş leytenant
Ruslan HƏSƏNZADƏ,
"Azərbaycan Ordusu"**

bütün eşyaları hər həftə yenisi ilə əvez olunur. Cırklılar isə təmizlənmək üçün camasırxanaya göndərilir. Corablar vaxtı-vaxtında yenisi ilə əvez edilir. Əl-üz sabunları tez-tez də-

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik Səfaət Mehdiyev küçəsi 144, "Qızıl Şərq" hərbi şəhərciyi

Növbətçi

Vahid MƏHƏRRƏMOV

Qəzeti hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

İdman

Boksçumuz Tayfur Əliyev "Tokio 2020"yə lisenziya qazanıb

Boks üzrə Azərbaycan milli komandası "Tokio 2020" Yay Olimpiya Oyunlarına ilk lisenziyasını qazanıb. Yiğmamızın heyətində Tayfur Əliyev (57 kq) bu hüquqa yiyələnib.

Avropa Oyunlarının mükafatçısı Böyük Britaniyanın paytaxtı London-da keçirilən Avropa Olimpiya Təsnifat Turnirində dördədəbir finala yüksəlməkle "Tokio 2020"də iştirak hüququna sahib olub. İyirmi üç yaşlı boksçu səkkizdəbir finalda Edqaras Skurdelisidən (Litva) üstün olub. Rəqibi ilk hissədə zədələndiyindən döyüşü davam etdirə bilməyib və T.Əliyev qalib elan olunub.

Azərbaycan triatlonçusu açıq Afrika kubokunda bürünc medal qazanıb

Triatlon üzrə Azərbaycan yığma komandasının üzvü Kseniya Levkovskaya bu il beynəlxalq arenada ilk mükafatını qazanıb. İdmançıımız Mavrikidə keçirilən açıq Afrika kuboku yarışlarında bürünc medal qazanıb.

İdmançısu su yarışlarında 1500 metrlik məsafəni 21 dəqiqə 37 saniyəyə başa vurub. Levkovskaya velosipedlə hərəkətlərde 40 kilometrlik məsafəni 1 saat 3 dəqiqə 54 saniyəyə qət edib. Yarışın sonuncu mərhəlesi - 10 kilometr məsafəyə qəçidişa isə təmsilçimiz 37 dəqiqə 21 saniyəlik nəticə göstərib. Ümumi hesabda Azərbaycan idmançısı 2 saat 3 dəqiqə 47 saniyəlik göstərici ilə üçüncü yeri tutub.

Açıq Afrika kuboku Olimpiadaya seçmə turniri statusuna malik reytingli yarışdır.

Kalininqradda Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Həbibulla Hüseynovun xatirə turniri keçirilib

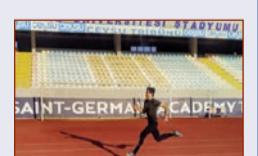
Kalininqrad şəhərində azərbaycanlı Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Həbibulla Hüseynovun xatirə turniri keçirilib.

Gənclər arasında güləş turniri iki kateqoriyada - sərbəst və yunan-Roma güləşi üzrə keçirilib. Böyük Vətən müharibəsində Qələbənin 75 illiyi münasibətə təşkil olunan yarışlar Sovet İttifaqı Qəhrəmanı, 67-ci zenit-artilleriya diviziyasının komandırı, qvardiya polkovniki, həmyerlimiz Həbibulla Hüseynovun xatirəsinə həsr olunub. Turnirə yaşı 14-dək olan 100-ə yaxın idmançı qatılıb.

"Azərbaycan" regional milli-mədəni muxtarriyyətinin dəstəyi ilə keçirilən turnirin təşkilatçısı qismində "İnam" Kalininqrad regional müsəlman ictimai təşkilatı çıxış edib.

Xatırladıq ki, Böyük Vətən Müharibəsinin iştirakçısı polkovnik Həbibulla Hüseynov 1945-ci il aprelin 16-da Almaniyyada qəhrəmancasına həlak olub.

Paralimpiyaçı atletlərimiz Quran-Priyə Antalyada hazırlanırlar

Azərbaycan Milli Paralimpiya Komitesinin (AMPK) atletika idman növü üzrə komandası Antalyada təlim-məşq toplantılarında iştirak edir.

Həzirlıq prosesi martın 22-29-da Braziliyanın San-Paulo şəhərində keçirilecek Quran-Priyə hazırlıq məqsədi daşıyır.

AZERTAC-in materialları əsasında